

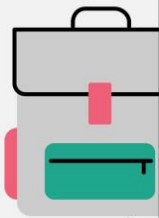
รายวิชา กลุ่มบูรณาการ

(แกนหลักการทำงานอาชีพและเทคโนโลยี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เรื่อง...การดูแลรักษาเครื่องมือช่าง และ
ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานช่าง

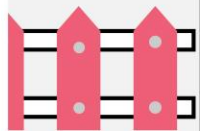
ครูสุนทรีพร บุญฤทธิ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

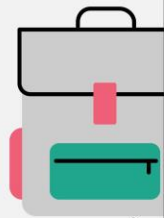
๑. รู้จักใช้ ดูแล และบำรุงรักษาเครื่องมือช่างได้
๒. อธิบายความปลอดภัยในการปฏิบัติงานช่างได้

การดูแลบำรุงรักษา เครื่องมือช่าง

เครื่องมือช่าง

ไขควง

เป็นเครื่องมือสำหรับ
ขันน็อตมีหลายชนิด

ไขควงปากแฉก

ไขควงปากแบน

<http://www.homemart-thailand.com/shop/tajima>

การดูแลรักษา “ไขควง”

๑. เช็ดทำความสะอาดด้วยผ้าแห้ง
๒. เก็บเข้าชุดหรือเก็บให้เหมาะสม
ในกล่องเครื่องมือ

คีม

เป็นเครื่องมือใช้สำหรับจับยึด ตัด
ดัดงอ มักจะทำจากเหล็ก ดังนั้น
การใช้คีมควรจะใช้ให้ถูกต้องกับ
ชนิดของงาน

<https://realmartonline.com>

คีมปากผสม ใช้สำหรับ
งานตัด จับยึดส่วนใหญ่
จะใช้กับงานช่างไฟฟ้า
ด้ามจับเป็นฉนวน

คีมตัด ใช้สำหรับงานตัด
หรือปอกสายไฟฟ้าชนิด
ต่างๆ

การดูแลรักษา คีม

๑. หลังจากใช้งานต้องทำความสะอาดและทาน้ำมันตรงจุด
หมุนของคีม
๒. เก็บรักษาไว้ในกล่องเครื่องมือ

<https://realmartonline.com>

ค้อน

เป็นเครื่องมือประเภทตอก
ตีโลหะ หรือตะปู ค้อนมี
หลายชนิด

<http://www.hardwarefreedom.com/category/>

ค้อนหงอน ใช้สำหรับตอก
ตะปู ถอนตะปู

ค้อนพลาสติก ใช้สำหรับ
เคาะโลหะแผ่นบาง เพื่อ
ไม่ให้เกิดรอยบนผิวงาน

การดูแลรักษา ค้อน

๑. หลังจากใช้งานต้องทำความสะอาด
ให้เรียบร้อย
๒. ควรแยกเก็บ โดยการแขวนไว้ต่างหาก

<http://www.hardwarefreedom.com/category/>

กรรไกร

ใช้สำหรับตัดชิ้นงานที่เป็นโลหะ
แผ่น หรือกระดาษ ตามที่ต้องการ

<https://www.chemicalmax.com/product>

การดูแลรักษา กรรไกร

๑. หลังจากใช้งานต้องทำความสะอาดเช็ดและทาน้ำมันที่คมกรรไกร และจุดหมุน
๒. หาพลาสติกหรือผ้ามาหุ้มปลายและคมกรรไกร แล้วเก็บไว้ในกล่องเครื่องมือ

เลื่อย

ที่ใช้สำหรับงานไม้ เป็น
เครื่องมือที่ใช้สำหรับเลื่อย
ไม้ให้ขาดออกจากกัน

<http://www.baanlaesuan.com/56399/the-editors/saw/>

เลื่อยยนต์ ใช้เลื่อยตาม
ความยาวและตามขวาง
ของเนื้อไม้

เลื่อยจตุ ใช้เลื่อยไม้
เนื้ออ่อนขนาดบาง เช่น
เลื่อยจตุไม้อัด ให้ขาด
ออกจากกัน เป็นต้น

<http://www.baanlaesuan.com/56399/the-editors/saw/>

การดูแลรักษา เลื่อย

๑. หลังจากใช้งานควรทำความสะอาดทุกครั้ง
๒. ไม่ควรวางเลื่อยกับพื้นเพราะอาจเกิดอันตรายจากการเดินเหยียบ
๓. ควรเก็บแยกจากกล่องเครื่องมือ เพราะมีขนาดใหญ่ และมีคมของฟันเลื่อย

ส่ว

เป็นเครื่องมือสำหรับเจาะ บาก
เซาะ ตกแต่ง และแกะสลักไม้

<https://th.aliexpress.com/item/8pc-Leather-Wood-Carving-Tool-Turning-Tools-Woodworking-Gouge-Skew-Parting-Sculpture-Knives-tool/32803534537.html>

การดูแลรักษา สิว

๑. หลังจากการใช้งานต้องชโลมน้ำมันบนส่วนที่เป็นโลหะ
๒. ควรหาปลอกเป็นหนังหรือกระดาษแข็งหุ้มปากของสิวก่อนนำเก็บในกล่องเครื่องมือ

ไขควงวัดไฟ

ใช้สำหรับทดสอบแรงดันไฟฟ้า

<https://pantip.com/topic/34718112>

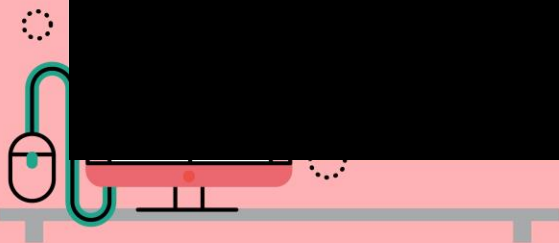
การดูแลรักษา ไขควงวัดไฟ

๑. หลังจากการใช้งานควรใช้ผ้าแห้งเช็ดทำความสะอาด
๒. ควรนำไปเก็บในกล่องเครื่องมือ

ความปลอดภัย ในการปฏิบัติงานช่าง

การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ
ในการทำงานช่างเราควรใช้อย่างระมัดระวัง
เพราะอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุกับตนเอง
และผู้อื่นได้

โดยอาจเกิดจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือ
ความประมาท ดังนั้น จึงจำเป็นต้องคำนึงถึง
ข้อควรปฏิบัติ ต่อไปนี้

๑. ศึกษาใช้เครื่องมือต่าง ๆ ให้เข้าใจ

<http://www.chiangmaiaircare.com/>

<http://www.vcharkarn.com/blog/116163/94468>

๒. ใช้เครื่องมือให้เหมาะสมกับลักษณะของงาน

จะวัดขนาด ใช้เครื่องมือช่างอะไรได้บ้างนะ

อุปกรณ์ไว้ใช้สำหรับวัดขนาด

ฉาก

เป็นเครื่องมือวัดละเอียดที่ใช้ทางตรงหรือ
ตั้งได้ฉากของงาน รวมทั้งวัดมุมต่างๆ

ขอยึดไม้

ประกอบด้วยส่วนหัวและส่วนแขน
ใช้ยึดทำแนวเพื่อเลื่อย ฟ่า หรือทำรูเดียว

<http://houzzmate.com/topic/1802190902275958>

จะวัดขนาด ใช้เครื่องมือช่างอะไรได้บ้างนะ อุปกรณ์ไว้ใช้สำหรับวัดขนาด

ไม้บรรทัด

ใช้สำหรับวัดระยะสั้นๆ และขีดเส้น

ตลับเมตร

มีลักษณะเป็นตลับสี่เหลี่ยมขนาดพอจับมือ

ใช้สำหรับวัดระยะ

<http://houzzmate.com/topic/1802190902275958>

“อยากรจะเจาะ” ใช้เครื่องมือช่างอะไรดีนะ

เครื่องมือเจาะประเภทสว่าน

สว่านข้อเสือ

คันสว่านมีลักษณะคล้ายตัวยู (U) ซึ่งช่วยเพิ่มระยะการหมุนได้กว้าง มักใช้เจาะกับงานไม้

สว่านเฟือง

ใช้เจาะรูเพื่อนำวัสดุหรือ รุยอุดอุปกรณ์ ประกอบชิ้นงาน เช่น นอต ตะปู ใช้เจาะรูบนเนื้อไม้

สว่านไฟฟ้า

ใช้กำลังขับเคลื่อนจากมอเตอร์ไฟฟ้า ใช้ในการเจาะรูในงานโลหะหรืองานไม้ เป็นที่นิยมและใช้กันมากที่สุด

๓. ตรวจสอบเครื่องมือก่อนใช้งาน หากเครื่องมือชำรุดควรซ่อมแซมก่อนนำมาใช้งานเสมอ

https://elise.ema.gov.sg/eguides/EMA_Electrical%20Safety%20at%20Worksite_Thai.pdf

๔. เก็บเครื่องมือเข้าที่ให้เรียบร้อยทุกครั้ง หลังจากใช้งานเสร็จ

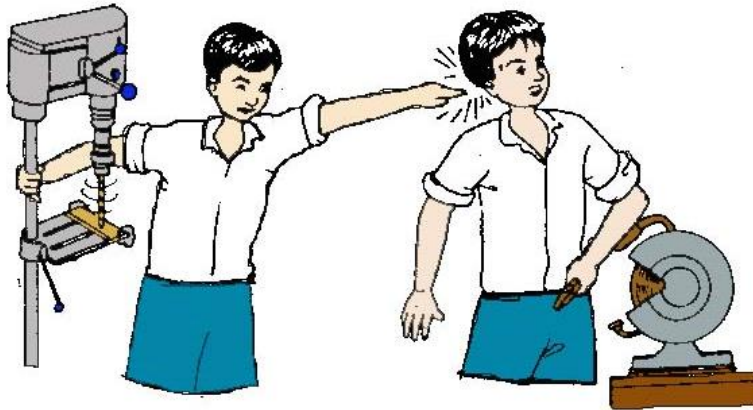
<https://www.youtube.com/watch?v=8idTvrkGy8>

<https://pantip.com/topic/31927404>

๕. ขณะทำงานไม่ควรถือเครื่องมือวิ่งเล่น
หยอกล้อกัน เพราะอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุ
และได้รับอันตราย

<http://www.hanpho.ac.th/aerb>

หลักความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

ควรยึดหลัก ๕ ส. อันได้แก่

สะอาด

สะดวก

สร้างนิสัย

สะดวก

สุขลักษณะ

สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ ในงานช่าง

เกิดจากผู้ปฏิบัติเอง

เช่น การแต่งกายของผู้ปฏิบัติงานไม่รัดกุม ชายเสื้อรุ่มร่าม
สวมใส่เครื่องประดับ ร่างกายของผู้ปฏิบัติงานไม่ปกติ
มีความเครียด อ่อนเพลีย เจ็บป่วย

<http://www.pinthong-group.com/content/content.php>

เกิดจากเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์

เช่น เครื่องมือ หรือ เครื่องจักรที่ใช้
มีสภาพไม่พร้อมจะใช้งาน ชำรุด
หรืออุปกรณ์บางอย่างหมดอายุ

เกิดจากการจัดระบบงาน

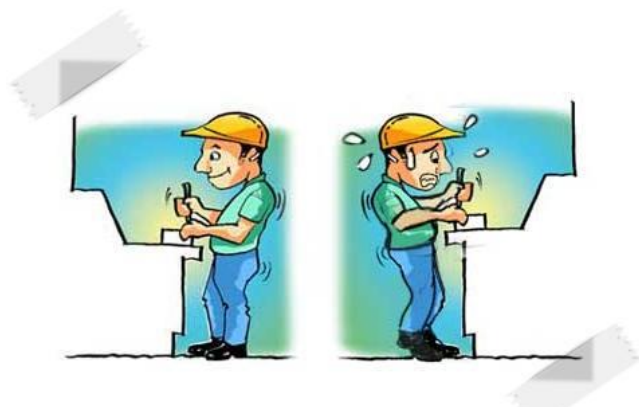
เช่น การวางแผนทำงานไม่ดี การทำงานผิดขั้นตอน

<http://nitipongs.com/?p=1453>

เกิดจากสภาพแวดล้อม

เช่น พื้นที่บริเวณปฏิบัติงานไม่เหมาะสม มีแสงสว่างไม่เพียงพอ

<https://sites.google.com/site/vocationalhygieneandsafety/hnwy-thi-5-xubatiphay-thi-keid-cak-kar-thangan-laea-kar-khum-pxngkan/5-1-sahetu-thi-thai-keid-xubatiphay-ni-rongngan>

กิจกรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนผังความคิด ความปลอดภัย
ในการปฏิบัติงานช่าง

ความปลอดภัยใน
การปฏิบัติงานช่าง

ครั้งต่อไป...

เรื่อง สารพันงานประดิษฐ์

